

Til kontrollutvalget i Brønnøy kommune –

Leon Aune, leder

Lisbeth Holand, nestleder

Jann Anders Aanes, medlem

Birgitte Brattekjø, medlem

Svein Robert Olsen, medlem

Gjenpart går til:

Ordfører (jf. kommuneloven § 6-1)¹

Kommunerevisjonen (jf. kommuneloven § 24-3)¹

Kommunedirektør (til orientering – jf. kommuneloven § 13-1)¹

[Distribusjon pr. epost](#)

Saksbehandler:

Sekretariatsleder

Tobias Langseth

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

I samråd med utvalgets leder innkalles herved til møte som følger;

Dato: **Tirsdag 14. mars**

Tid: **kl. 08:30 – 12:00**

Sted: Rådhuset i Brønnøysund

Til behandling:

Sak 01/2023 – Kontrollutvalgets årsrapport

Sak 02/2023 – Foreløpig rapportering bestilt forvaltningsrevisjonsprosjekt

Sak 03/2023 – Planlegging virksomhetsbesøk

Sak 04/2023 – Aktuelle orienteringer fra sekretariatet

Sak 05/2023 – Eventuelt

Forfall meldes pr. telefon 909 62 145 eller epost.

Sandnessjøen 10.02.2023

Tobias Langseth (sign.)

Sekretariatsleder

¹Utdrag fra kommuneloven:

§ 6-1. Ordførerens myndighet og oppgaver

Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer unntatt kommune- og fylkesråd og organer under dem. I kontrollutvalget har ordføreren likevel bare møte- og talerett. Ordføreren har bare stemmerett i organer der han eller hun er valgt medlem. Ordføreren kan la et annet medlem av kommunestyret eller fylkestinget representere seg i de organene som han eller hun ikke er medlem av.

§ 13-1. Kommunedirektør. Myndighet og oppgaver

Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.

§ 24-3. Revisors møterett, opplysningsplikt mv.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisoren har rett til å få uttalelsene sine protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når en sak som angår en revisors tilsettingsforhold behandles.

Til kontrollutvalget i Brønnøy kommune

Sandnessjøen 10.02.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 01/2023: KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT

Innledning og bakgrunn

Kontrollutvalget skal informere kommunestyret om sitt arbeid. En årsrapport vil kunne bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og øke kunnskapen om kontrollutvalgets oppgaver. Ut over dette er det ikke spesielle krav til innholdet i kontrollutvalgets årsrapport, og det er heller ikke formkrav.

Det er for så vidt heller ingen krav i kommunelovgivningen til årlig fremleggelse av et eget dokument, men dette er anbefalt – og i tråd med praksis hos mange av landets kontrollutvalg.

Sekretariatets vurderinger

Etter sekretariatets syn er det å anse som god tilsynsskikk at utvalget fremlegger en årlig rapport.

Sekretariatet mener at det som hovedregel er tilstrekkelig at årsrapporten dekker følgende tema:

- 1: Innledning og bakgrunn
- 2: Kontrollutvalget rolle og ansvar
- 3: Kontrollutvalgets sammensetning
- 4: Møtevirksomhet
- 5: Regnskapsrevisjon
- 6: Forvaltningsrevisjon
- 7: Eierskapskontroll
- 8: Enkeltstående kontroll- og tilsynssaker
- 9: Andre saker av betydning
- 10: Drift og økonomi
- 11: Faglig oppdatering og kompetanseutvikling
- 12: Oppsummering og avslutning

Oppsummering og avslutning

På bakgrunn av ovennevnte har sekretariatet utarbeidet et utkast til årsrapport, som følger vedlagt.

Årsrapportens innhold fastsettes av kontrollutvalget selv. Årsrapporten er i utgangspunktet til kommunestyrets orientering, og vil derfor normalt sett ikke være ledsaget av særskilt uttalelse eller innstilling fra kontrollutvalgets side.

Departementet konkluderer med at kommuneloven § 23-5 innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg om de sakene kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 3, 4 og 5. Formålet med bestemmelsen er at saken skal være mest mulig opplyst før kontrollutvalgets behandling, noe som er et alminnelig prinsipp når vedtak skal treffes. Kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg til årsmelding [årsrapport] for kontrollutvalget hvis denne inneholder opplysninger om resultater av kontrollutvalgets arbeid. Spørsmålet avhenger med andre ord av årsrapportens innhold.

Sekretariatet har vurdert innholdet i utkastet til årsrapport opp mot bestemmelsens ordlyd og aktuelle tolkningsuttalelser. Kommuneloven § 23-5 kommer etter sekretariatets oppfatning til anvendelse i forbindelse med sak 01/2023, siden årsrapporten også inneholder informasjon om oppfølgingsarbeidet etter bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5.

På denne bakgrunn er kommunedirektøren oppfordret til å inngi uttalelse i forbindelse med utsending av møteinnkalling og saksdokumentasjon, såfremt dette er ønskelig sett fra kommunedirektørens side. Eventuell uttalelse vil i så fall bli ettersendt til kontrollutvalgets medlemmer, og tatt inn endelig årsrapport i form av eget appendiks.

Forslag til vedtak:

Utkastet til årsrapport fastsettes som fremlagt [med de endringer som ble besluttet i møtet].

Vedlegg –

1: Utkast til årsrapport 2022

Appendiks 1: Kommuneloven § 23-5 og tolkningsuttalelser

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

Tolkningsuttalelser;

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-23-5-om-kommunedirektorens-uttalelserrett/id2777518/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-23-5-om-kommunedirektorens-uttalelserrett2/id2778167/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-77-nr-6-sporsmal-om-kontrollutvalg-i-ko/id637483/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-77-nr-6-administrasjonssjefens-rolle-i-/id637481/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-77-nr-6-Kontrollutvalgets-innstillingsrett/id636123/>

1: Innledning og bakgrunn

Alle kommuner skal i henhold til kommunelovens bestemmelser ha et kontrollutvalg, som utpekes av kommunestyret. Utvalget skal etter at ny kommunelov trådte i kraft ha minimum 5 medlemmer, og minst ett av dem skal som tidligere velges blant kommunestyrets medlemmer. Det er gitt regler om valgbarhet – som blant annet utelukker alle ansatte i kommunen, enkelte folkevalgte og medlemmer av folkevalgte organer samt personer som har visse roller i selskap kommunen har eierinteresser i. Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

I likhet med andre folkevalgte organ, er hovedregelen at saker behandles og vedtak treffes i møter. Enhver har rett til å overvære møtene, med mindre møtet er vedtatt lukket. Kommunestyret skal sørge for at det stilles tilfredsstillende sekretariatsbistand til disposisjon. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon.

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som utvalget finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

2: Kontrollutvalgets rolle og ansvar

Kontrollutvalget føre løpende kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Når kontrollutvalget har blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen før fastsetting av kommunestyret.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak [etterlevelseskontroll], og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak [forvaltningsrevisjon]. Forvaltningsrevisjon utføres både av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper mv. [eierskapskontroll]. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal også påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp.

Dette utelukker selvsagt ikke at kontrollutvalget behandler enkeltstående kontrollsaker. Siden kontrollutvalget er et organ for kontroll med den kommunale forvaltningen, er det naturlig at utvalget først og fremst betrakter enkeltsaker ut fra et systemperspektiv. Et kontrollutvalg behandler selv verken ordinære forvaltningssaker eller fatter enkeltvedtak, og er heller ikke et klageorgan. Som hovedregel prioriterer utvalget på selvstendig grunnlag hvilke forhold som er aktuelt å bruke tid og andre ressurser på. Man vil normalt sett tillegge sakenes potensial for læring og kvalitetsforbedring en del vekt, siden dette er et av hovedmålene med kontrollarbeidet.

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjetttramme for det samlede kontrollarbeidet i kommunen. Utvalget skal dessuten utarbeide innstilling til valg eller endring av revisjonsordning for kommunen, samt valg av revisor – i den grad spørsmålet er gjenstand for vurdering.

3: Kontrollutvalgets sammensetning

I 2022 har utvalget bestått av følgende representanter:

Leon Aune, leder
Lisbeth Holand, nestleder
Katrine Laukholm, medlem [frem til 16. februar]
Jann Anders Aanes, medlem
Birgitte Bratlebø, medlem
Svein Robert Olsen [fra 16. februar]

Det er valgt i alt 6 varamedlemmer, som innkalles gruppevis i rekkefølge.

4: Møtevirksomhet

Kontrollutvalget har avholdt 6 møter i løpet av året og behandlet 25 saker.

5: Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2021, med relativt beskjedne merknader fra utvalgets side. Revisors uttalelse om revisjonen av årsregnskapet har enkelte presiseringer, blant annet knyttet til forsinket avleggelse av årsregnskap og årsberetning. Presiseringene fremgår av revisjonsberetningen, og er til dels også omtalt i nummerert brev.

Kontrollutvalget har også avgitt uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2021 for det kommunale foretaket Brønnøy Havn. Revisors uttalelse om revisjonen av særregnskapet har konklusjon med forbehold. Forbeholdet gjelder usikkerhet forbundet med verdsettelsen av utestående fordringer, og er nærmere beskrevet i nummerert brev til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har hatt skriftlig uttalelse om resultatet av forenklet etterlevels kontroll med økonomiforvaltningen etter kommuneloven § 24-9 for regnskapsåret 2021 til behandling. Kontrollen dreide seg om etterlevelse av justeringsbestemmelsene i merverdiavgiftsloven m/forskrift samt forskrift om kompensasjon av merverdiavgift. Revisors uttalelse har negativ konklusjon. Kontrollutvalget har for sin del forutsatt at kommunens administrasjon følger opp årets etterlevels kontroll, og iverksetter formålstjenlige forbedringstiltak.

Kontrollutvalget har fått orienteringer om revisjonsstrategi og har ellers holdt seg løpende orientert om revisjonsarbeidet gjennom regnskapsrevisors deltakelse på flere av kontrollutvalgets møter.

6: Forvaltningsrevisjon

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til virksomheten i det interkommunale selskapet SHMIL ble gjennomført i løpet av 2021/22, i samarbeid med flertallet av øvrige deltakerkommuner. Kontrollutvalget behandlet rapporten 08.03.2022. Kommunestyret sluttet seg 11.05.2022 til kontrollutvalgets uttalelse i tilknytning til rapporten. Kontrollutvalget fulgte opp kommunestyrets vedtak gjennom sak 23/2022 [møte 29.11.2022]. Utvalget har ingen spesielle merknader til iverksatte og planlagte tiltak.

Kontrollutvalget behandlet rapport for forvaltningsrevisjonsprosjektet «Arbeidsmiljø» knyttet til kommunens virksomhet 20.09.2022. Kommunestyret sluttet seg 02.11.2022 til kontrollutvalgets uttalelse i tilknytning til rapporten. I tillegg forutsatte kommunestyret at rapportens innhold og anbefalinger følges opp i administrasjonsutvalget og arbeidsmiljøutvalget. Kontrollutvalget tar sikte på å følge opp kommunestyrets vedtak i løpet av 2. kvartal 2023.

Videre har kontrollutvalget har et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema knyttet til kommunens byggesaksbehandling i bestilling. Rapport ventes å foreligge innen mai 2023.

Kontrollutvalget vil løpende rapportere resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjoner til kommunestyret, samt påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporter har blitt fulgt opp. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e.

7: Eierskapskontroll

Revisjonsprosjektet omtalt under årsrapportens avsnitt 6 omfattet også undersøkelse og vurdering av om kommunen utøver eierskapet i det interkommunale selskapet SHMIL i tråd med regelverk, vedtak og etablerte normer for god eierstyring. Kommunestyret sluttet seg 11.05.2022 til kontrollutvalgets uttalelse i tilknytning til rapporten. Kontrollutvalget fulgte opp eierskapskontrolldelen av kommunestyrets vedtak gjennom sak 23/2022 [møte 29.11.2022]. Utvalget har ingen spesielle merknader til iverksatte og planlagte tiltak.

Kontrollutvalget vil løpende rapportere resultatet av gjennomført eierskapskontroll til kommunestyret, samt påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av rapporter fra eierskapskontroll har blitt fulgt opp. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e.

8: Enkeltstående kontrollsaker

Kontrollutvalget har avholdt et såkalt virksomhetsbesøk hos kommunens enhet for helse og velferd, og i denne forbindelse fått orienteringer fra kommunens administrasjon. Utvalget har på eget initiativ med utgangspunkt i dom avsagt av Hålogaland Lagmannsrett 12. april 2022 diskutert mulige læringspunkter sett fra kommunens side, og ellers tatt innholdet i dokumentet til orientering.

Skriftlige henvendelser til kontrollutvalget behandles normalt som egen sak, og avsender gis som hovedregel en skriftlig tilbakemelding på henvendelsen når kontrollutvalgets arbeid med saken er avsluttet. Det er ikke mottatt slike henvendelser i løpet av året, og kontrollutvalget har heller ikke på eget initiativ fokusert på enkeltstående saker – ut over å holde seg orientert om aktuelle forhold.

Kontrollutvalget vurderer som hovedregel selv hvilke problemstillinger som er innenfor tilsynsmandatet gitt i kommuneloven. Kontrollutvalget må dessuten uansett foreta en prioritering av så vel økonomiske som andre ressurser utvalget disponerer over.

9: Andre saker av betydning

Den som foretar revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Jf. § 19 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Gjennom uavhengighetserklæringer til kontrollutvalget fra oppdragsansvarlig for hhv. regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, har revisor dokumentert skriftlig de forhold som i følge lov og forskrift kan ha betydning for spørsmålet om uavhengighet, og som derfor skal vurderes løpende.

10: Drift og økonomi

Når det gjelder revisjonsoppgavene, deltar kommunen i samvirkeforetaket Revisjon Midt-Norge. I følge § 6 i selskapets vedtekter fastsettes både årsbudsjett og økonomiplan av årsmøtet, etter forslag fra styret. Virksomhet organisert som samvirkeforetak er derfor i likhet med IKS indirekte underlagt folkevalgt styring i forretningsmessige forhold.

Videre deltar kommunen i et interkommunalt samarbeid om sekretariatsbistand [SE-KON]. Enheten fører særregnskap og det utarbeides særbudsjett for samarbeidstiltaket. Styret for enheten fastsetter i medhold av vedtektene årsbudsjett og fordeling av kostnaden på deltakerkommunene, basert på folketall. Enheten er med virkning fra 1. januar 2023 omdannet fra § 27-samarbeid til kommunalt oppgavefelleskap i samsvar med overgangsbestemmelsen i kommuneloven § 31-2.

Når det gjelder kontrollutvalgets egne kostnader, eksempelvis møtegodtgjørelse og reiseutgifter, inngår dette direkte i kommuneregnskapet. Det varierer hvordan dette løses budsjetteknisk, men kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for det samlede kontrollarbeidet i kommunen inneholder slike kostnader – så vel som kostnadene til kjøp av revisjonstjenester og sekretariatsbistand.

Så langt kontrollutvalget kjenner til, har kostnadene samlet sett vært som forventet i 2022.

11: Faglig oppdatering og kompetanseutvikling

Utvalgets medlemmer gis innenfor budsjetttrammene tilbud om deltakelse på kontrollutvalgskonferansen, som arrangeres årlig i regi av NKRF [Norges Kommunerevisorforbund].

Sekretariatsenheten er medlem i NKRF og deltar på kurs og konferanser som arrangeres av denne yrkesfaglige interesseorganisasjonen. NKRFs årsmøte vedtok i 2018 å utvide reglene for obligatorisk etter- og videreutdanning til også å omfatte personlige medlemmer som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalg med virkning fra 2019. Tilsvarende regler har vært gjeldende siden 2001 for de personlige medlemmene som utfører lovbestemt revisjon. Formålet er å vedlikeholde og utvikle medlemmenes kompetanse, noe som gir trygghet for høy faglig kvalitet på revisjon og sekretariatsbistand som utøves av NKRFs medlemmer.

12: Oppsummering og avslutning

Kontrollutvalget legger med dette frem årsrapporten til kommunestyrets orientering. Hovedhensikten er å gi kommunestyret som oppdragsgiver et bilde av kontrollutvalgets aktivitet samt utvalgets rolle i kommunens egenkontroll.

Årsrapporten inneholder også informasjon om oppfølgingsarbeidet etter bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5. Kontrollutvalget anmoder derfor om at kommunestyret behandler rapporten som egen sak. I denne forbindelse er kommunedirektøren gitt anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler rapporten, jf. kommuneloven § 23-5. I den grad slik uttalelse er avgitt, er denne tatt inn i årsrapporten i form av eget appendiks.

Brønnøysund 14.03.2023

Kontrollutvalget i
Brønnøy kommune

FORVALTNINGSREVISJON

Byggesaksbehandling

Dispensasjonspraksis, tilsynspraksis og ulovlighetsoppfølging

PROSJEKTPLAN

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett
etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-4 og SAK kap. 3
Opplysninger gitt i søknaden eller vedlegg til søknaden vil bli registrert i matrikkelen.

Søkes det om dispensasjon fra plan- og bygningsloven, forskrift eller arealplan? Ja Nei

Er det behov for tillatelse/samtykke/uttalelse fra annen myndighet? Ja Nei

Hvis ja, så oppfylles ikke vilkårene for 3 ukers saksbehandling, jf. pbl § 21-7 andre ledd

Nabovarsling, jf. pbl 21-3, skal være gjennomført før søknaden sendes kommunen. (Blankett 5154, 5155, 5156).

Foreligger det merknader fra naboer eller gjenboere? Ja Nei

Søknaden gjelder

Elendom/ bygg	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Bygningsnr.	Bolignr.	Kommune
					Postnr.	Poststed	

Tilbyes

... pbl § 20-4 og SAK kap. 3

Brønnøy kommune

November 2022

FR 1222

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

1. Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Er kommunens dispensasjonspraksis i tråd med regelverket?2. Er kommunens tilsynspraksis og ulovlighetsoppfølging i tråd med regelverket?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">- Plan- og bygningsloven med forskrifter- Rettspraksis og forvaltningspraksis- Dispensasjonsveileder utarbeidet av Statsforvalteren- Kommunens egne rutiner og prosedyrer- Faglitteratur
Metode	<ul style="list-style-type: none">• Intervju• Dokumentgjennomgang• Statistikk
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; f.eks. <ul style="list-style-type: none">• 300 antall timer• Mai 2022
Prosjektteam	Johannes O. Nestvold, <i>Oppdragsansvarlig revisor</i> Mette Sandvik, <i>Prosjektmedarbeider</i> Styringsgruppe: <ul style="list-style-type: none">• Eirik Gran Seim• Margrete Haugum
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Brønnøy kommune	Kommunedirektør Frank Nilssen eller den som kommunedirektøren delegerer oppgaven til

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Revisjon Midt-Norge har i brev datert 10.05.22 mottatt bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt innen byggesak. Prosjektet kommer opp som følge av «*Plan for forvaltningsrevisjon 2020 – 2024*». Revisor deltok i bestillingsmøte den 10.05.22 og tok notater fra kontrollutvalgets refleksjoner rundt kommunens byggesaksbehandling. Det ble i møtet blant annet pekt på risiko knyttet til saksbehandlingstid, likebehandling ved dispensasjoner, høringspraksis og ulovlighetsoppfølging.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Plan- og bygningsretten handler om de offentlige myndigheters regulering av rådighet over fast eiendom og kontroll med byggesaksvirksomheten. Hovedformålet i plan- og bygningsloven er å «*fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner*», jf. pbl § 1-1, 1 ledd. I forarbeidene er det sagt at dette skal forstås som «*... utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov*».¹

Den som skal oppføre et byggverk må søke bygningsmyndighetene om tillatelse og formålet med søknadsordningen er å sette bygningsmyndighetene i stand til å føre kontroll med at det omsøkte er i samsvar med plan- og bygningsloven. Byggeretten innebærer at bygningsmyndighetene har plikt til å innvilge en søknad, dersom det omsøkte er i samsvar med plan- og bygningsloven. Etter en konkret vurdering kan også bygningsmyndighetene gi tillatelse til å fravike lovens bestemmelser gjennom dispensasjon. Adgangen til dispensasjon gjelder enkeltsaker. Er det tale om dispensasjon fra planer, plankrav og byggeforbudet i 100-meterssonen langs sjø og vassdrag etter § 1-8, skal regionale og statlige myndigheter gis anledning til å uttale seg². Byggesaker som krever dispensasjon fra plan og planbestemmelser skal behandles av kommunen innen 12 uker. Fristen løper ikke i den tiden søknaden ligger til uttalelse hos regionale og statlige myndigheter, jf. pbl. § 19-1.³

¹ Plan og bygningsrett, *del 2 byggesaksbehandling, håndhevelse og sanksjoner*, Stein Ness, Per Sandvik, Helge Skaaraas, Audvar Os, Odd Jarl Pedersen, 2 utg, 2011, s 47-48

² Plan og bygningsrett, *del 2 byggesaksbehandling, håndhevelse og sanksjoner*, Stein Ness, Per Sandvik, Helge Skaaraas, Audvar Os, Odd Jarl Pedersen, 2 utg, 2011, s 209

³ Direktoratet for byggkvalitet. Byggesaksforskriften (Sak10) med veiledning: [Kapittel 7 Tidsfrister for saksbehandling - Direktoratet for byggkvalitet \(dibk.no\)](#)

I den offentlige forvaltningen gjelder forøvrig det ulovfestede prinsippet at like saker skal behandles likt. Usaklig forskjellsbehandling kan medføre at et vedtak anses ugyldig. For at en anførsel om forskjellsbehandling skal føre frem, er det en forutsetning at det dreier seg om like saker både i faktisk og rettslig henseende. Likhetsprinsippet bygger på rettferdighetsbetraktninger og innebærer at de forvaltningsavgjørelser som fattes må bygge på en objektiv og saklig vurdering som sikrer likhet og rettssikkerhet, jf. [Sivilombudet sak 2007/1783](#)

Bygningsmyndighetene skal selv kontrollere det omsøkte mot plangrunnlaget og de ytre forhold. Kapittel 15 i byggesaksforskriften regulerer bygningsmyndighetenes tilsynsfunksjon og stiller blant annet krav til at kommunen skal ha en strategi for tilsyn. Når bygningsmyndighetene avdekker ulovlige forhold vil det være bygningsmyndighetenes oppgave å pålegge retting, og om nødvendig ilegge tvangsmulkt for å få tvinge igjennom lovlige forhold.⁴

2.3 Kommunens organisering

Brønnøy kommune er organisert i åtte ulike virksomhetsområder, der kommunedirektør er øverste leder. Byggesaksbehandling er plassert under området «*plan og utvikling*» som har en egen virksomhetsleder.

Kilde: Brønnøy kommune sin hjemmeside

Figur 1. Organisasjonskart Brønnøy kommune

⁴ Plan og bygningsrett, *del 2 byggesaksbehandling, håndhevelse og sanksjoner*, Stein Ness, Per Sandvik, Helge Skaaraas, Audvar Os, Odd Jarl Pedersen, 2 utg, 2011, s 47-48

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene.

Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet vil avgrenses mot kommunens plansaksbehandling. Gjennomgangen begrenser seg til utvalgte bestemmelser i regelverket og på bakgrunn av et utvalg ferdigbehandlede søknader.

3.2 Problemstillinger

Revisor foreslår følgende problemstillinger og undertemaer:

- 1. Er kommunens dispensasjonspraksis i tråd med regelverket?**
- 2. Er kommunens tilsynspraksis og ulovlighetsoppfølging i tråd med regelverket?**

I problemstilling nummer 1 vil vi se på saksbehandlingstiden for dispensasjonssaker, og om mulig si noe om bakgrunnen for eventuelle fristoverskridelser. Videre vil vi ta for oss kommunen høringspraksis ved dispensasjonssaker og spørsmålet om likebehandling / usaklig forskjellsbehandling av søknader.

I problemstilling nummer 2 vil vi se nærmere på kommunens tilsynspraksis, og i forlengelsen av dette på hvordan kommunen avdekker og følger opp ulovligheter.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder til kriterier er:

- Plan- og bygningsloven med forskrifter
- Rettspraksis og forvaltningspraksis
- Dispensasjonsveileder utarbeidet av Statsforvalteren
- Kommunens egne rutiner og prosedyrer
- Faglitteratur

3.4 Metoder for innsamling av data

Bestillingen og problemstillingene er avgjørende for hvilke data som skal innhentes og hvilke metoder som blir benyttet.

Intervju

Revisor vil foreta intervju med ansatte som har ansvar og oppgaver knyttet til byggesaksbehandling. Informasjon vi får fra ansatte vil kunne si noe om hvordan ansatte jobber og hvilke utfordringer de står ovenfor, samt gi informasjon om kommunens regeletterlevelse.

Dokumentasjon

Revisor vil også innhente skriftlig dokumentasjon fra kommunen. Dette vil kunne være rutiner og prosedyrer knyttet til byggesaksbehandling, dersom slike eksisterer. Rutiner og prosedyrer vil kunne si noe om hvilke føringer som er lagt for saksbehandlingen, men også være selvstendige kilder til våre revisjonskriterier. Videre ønsker revisor å foreta en gjennomgang av utvalgte saker som er ferdigbehandlet, da for et gitt tidsrom. Saksgjennomgangen vil si noe om kommunens regeletterlevelse.

Statistikk

Det vil i tilknytning til temaet saksbehandlingstid være aktuelt å innhente statistikk som kommunene selv fører eller som kommunene har rapportert inn til Statistisk sentralbyrå og KOSTRA-databasen. Disse kildene anses som de mest aktuelle for å få data knyttet til saksbehandlingstid.

Steinkjer, 14.11.22

Johannes O. Nestvold

Oppdragsansvarlig revisor

KILDER

Lov

- [Plan- og bygningsloven](#)
- [Byggesaksforskriften](#)

Forvaltningspraksis

- [Sivilombudet sak 2007/1783](#)

Litteratur

- [Plan og bygningsrett, del 2 byggesaksbehandling, håndhevelse og sanksjoner, Stein Ness, Per Sandvik, Helge Skaaraas, Audvar Os, Odd Jarl Pedersen, 2 utg, 2011.](#)

Annet

- Direktoratet for byggkvalitet. Byggesaksforskriften (Sak10) med veiledning: [Kapittel 7 Tidsfrister for saksbehandling - Direktoratet for byggkvalitet \(dibk.no\)](#)

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

	
Prosjekt nr: FR 1222	Kommune: Brønnøysund kommune
Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Byggesaksbehandling	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Inderøy 21.10.2022

Johannes O. Nestvold
Oppdragsansvarlig revisor

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Til kontrollutvalget i Brønnøy kommune

Sandnessjøen 10.02.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 02/2023: FORELØPIG RAPPORTERING BESTILT FR-PROSJEKT

1: Innledning og bakgrunn

Kontrollutvalget foretok gjennom sak 07/2022 [møte 10.05.2022] bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til temaet «planarbeid, byggesaksbehandling og dispensasjonspraksis». På denne bakgrunn har kommunens revisor utarbeidet prosjektplan. Jf. RSK 001 standard for forvaltningsrevisjon punkt 4–8:

[RSK 001 \(nkrf.no\)](https://www.nkrf.no/RSK001)

Vedtaket ordlyd fremgår av appendiks 1.

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i første omgang å se til at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, av virksomheten i selskaper som kommunen har eierinteresser i, samt eierskapskontroll. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav c og d.

3: Oppsummering og avslutning

Det er avtalt med oppdragsansvarlig revisor at kontrollutvalget gis en orientering om fremdriften i prosjektet så langt, herunder at revisor besvarer eventuelle spørsmål utvalgets medlemmer har.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors orientering om det bestilte prosjektet til etterretning.

Vedlegg –

1: Prosjektplan av 14.11.2022

Appendiks 1 – Kontrollutvalgets vedtak sak 07/2022 [møte 10.05.2022]:

«Kontrollutvalget bestiller et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til temaet «planarbeid, byggesaksbehandling og dispensasjonspraksis». Utvalget ber om at Revisjon Midt-Norge utarbeider forslag til prosjektplan på basis av de signaler som fremkom, som legges frem for kontrollutvalget i egen sak.

Det er dessuten kontrollutvalgets intensjon å vurdere deltakelse i et felles forvaltningsrevisjonsprosjekt på Sør-Helgeland knyttet til skolesektoren. Forslag til prosjektplan legges frem for kontrollutvalget, hvorved utvalget tar endelig stilling til kommunens deltakelse og eventuelle andre aktuelle spørsmål.»

Appendiks 2 – Utdrag fra kommuneloven

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrift om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Til kontrollutvalget i Brønnøy kommune

Sandnessjøen 10.02.2023

Saksbehandler:
Sekretariatsleder
Tobias Langseth

SAK 03/2023: PLANLEGGING VIRKSOMHETSBEØK

1: Innledning og bakgrunn

KDDs veileder om kontrollutvalgets rolle og oppgaver [3. utgave, kapittel 4] sier dette om «virksomhetsbesøk»:

[Kontrollutvalgsboka - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/kontrollutvalg/kontrollutvalgsboka)

Verksømsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltninga og for at tilsette i kommunen skal bli kjende med kontrollutvalet, kan utvalet vitje ulike kommunale verksemdar. Dette kan også omfatte kommunale føretak og selskap. Fleire kontrollutval har etablert ein slik praksis. Kontrollutvalet initierer og gjennomfører vitjingane i samarbeid med sekretariatet. Kor mykje arbeid som blir lagt ned i samband med desse vitjingane, kan tilpassast kva informasjon kontrollutvalet har bruk for, og korleis ressursstiasjonen deira er. Føremålet med verksemdsbesøk er mellom anna å

- bli kjent med verksemda og å gjere kontrollutvalsarbeidet kjent i kommunen
- undersøkje generelt om krav til internkontroll er kjende i verksemda, og om sentrale føringar knytte til til dømes etikk er kommuniserte
- sjekke utvalde område som til dømes HMT, offentlege anskaffingar og liknande ved å få orientering om og innsyn i system og rutinar
- få innspel til risikoanalysane og planarbeidet til kontrollutvalet

Se også: [Veileder om kommunelovens internkontrollbestemmelser - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/kommunelov/internkontrollbestemmelser)

2: Sekretariatets vurderinger

Da kontrollutvalget behandlet møteplanen for 2023 i møte 29.11.2022 [sak 22/2022] var det enighet om å komme tilbake til spørsmålet om virksomhetsbesøk. Slike besøk kan enten foregå i sammenheng med ordinære møter eller som særskilte møter. I første tilfelle må møtetiden tilpasses programmet for virksomhetsbesøket og øvrig saksmengde. Det er viktig at administrasjonen deltar i planleggingsprosessen. Gjennomføring av besøk vil som regel legge beslag på interne ressurser.

3: Oppsummering og avslutning

Alle kommunale områder/sektorer, kommunale foretak og selskap hvor kommunen har eierinteresser er prinsipielt sett aktuelle å avholde virksomhetsbesøk hos. Kontrollutvalget må i utgangspunktet selv avgjøre hva som har størst interesse i forhold til utvalgets oppgaver. Planen for virksomhetsbesøk diskuteres og fastsettes i møtet. For ordens skyld understrekes det at virksomhetsbesøk er en aktivitet som ikke lovregulert, og som derfor gjennomføres i den grad dette har en opplevd nytteverdi i sammenheng med kontrollarbeidet.

Forslag til vedtak:

Fastsettes etter nærmere drøfting av spørsmålet.